

HLUK NA PRACOVIŠTI

Vystavení organismu hluku v pracovním prostředí je faktorem, který může způsobit řadu negativních účinků na organismus nebo přímo na sluchový orgán. Jedná se např. o:

- potíže s pozorností a koncentrací
- potíže se spánkem
- zvýšená únava, snížená výkonnost
- kardiovaskulární potíže
- iritabilita, podrážděnost
- poruchy řeči, poruchy citové rovnováhy, aj.

Hlučné pracovní prostředí se dnes nespojuje pouze s dělnickými profesemi, kde pracovníci pracují např. na stavbách, ve výrobních halách, nebo s těžkými mechanizovanými nástroji. Hlasitě zapnuté rádio nebo hudba v zábavním podniku či baru, nebo pracoviště v blízkosti frekventovaných komunikací, letišť apod. jsou jen krátkým výčtem prostředí, kde mohou být zaměstnanci exponováni nadměrnou hlukovou zátěží.

Výzkumy ukazují, že lidé lépe snášejí hlučné prostředí v případě, mají-li možnost hluk ovlivnit. Hluk na pracovišti je čistě lidským produktem, který je možno vhodnými zásahy modifikovat tak, aby nebyl pro zdraví škodlivý.

Hůře je snášen hluk, který je nepravidelný, přichází neočekávaně, i když má menší intenzitu, jak ten hluk, který je silnější a pravidelný. Je to z důvodu, že na pravidelný zvuk si organismus dokáže do určité míry zvyknout; neočekávaný, nárazový zvuk působí více rušivě až stresově.

Kolik decibelů škodí			
Přípustná denní dávka hluku			
Hluk	Hodiny	Minuty	Vteřiny
85 dB	8		
88 dB	4		
91 dB	2		
94 dB	1		
97 dB	-	30	
100 dB	-	15	
103 dB	-	7	30
106 dB	-	3	45
109 dB	-	1	53
-	-	-	-
130-140 dB	-	-	<1

Zdroj: Národní ústav pro bezpečnost práce a zdraví USA

Nebezpečí práce v hlučném prostředí spočívá ve skutečnosti, že nepříznivé dopady účinků hluku se v organismu postupně kumulují. V pozdějším věku, kdy se začnou projevovat zdravotní potíže, které jsou již často velmi hluboké, až nevratné (např. potíže se sluchem, ztráta sluchu), nebo vyžadují obtížnou, dlouhodobou nebo doživotní zdravotní péči (medikace kvůli kardiovaskulárním potížím apod.).

Velmi důležité je správně a včas používat osobní ochranné pracovní pomůcky - zátkové chrániče sluchu, mušlové chrániče sluchu, akustické přilby, mušlové chrániče sluchu, které lze připojit k ochranným přilbám, chrániče sluchu s přijímačem a nízkofrekvenční indukční smyčkou apod. a nevystavovat se dalším zdrojům hluku mimo zaměstnání. Ztráta sluchu způsobena hlukem je pomalá, postupná a člověk ji nepozoruje, neboť nepocítuje žádnou bolest.

Informativní přehled počtu exponovaných osob rizikovému faktoru hluk v letech 2015 – 2018

Období		Kategorie 2R			Kategorie 3			Kategorie 4		
Rok	Měsíc	faktor	Exp. ženy	Exp. muži	faktor	Exp. ženy	Exp. muži	faktor	Exp. ženy	Exp. muži
2015	---	hluk	680	1208	hluk	2677	13057	hluk	5	180
2016	---	hluk	555	1103	hluk	2517	11991	hluk	5	179
2017	---	hluk	507	1077	hluk	2664	11838	hluk	5	172
2018	---	hluk	507	1089	hluk	2580	11440	hluk	5	172

zdroj: celostátní registr kategorizace prací

Za poslední rok šetřilo oddělení pracovního lékařství a fyziologie práce Krajské hygienické stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně 2 případy profesionálního onemocnění z hluku.

Legislativní opatření:

Ochrana zdraví před nepříznivým účinky hluku a vibrací je obecně upravena zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů a zákoníkem práce, v platném znění. Nejvyšší přípustné hodnoty hluku a vibrací jsou stanoveny v nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Toto nařízení vlády rozlišuje tři hygienické limity při práci, a to přípustný expoziční limit ustáleného a proměnného hluku při práci L_{Aeq8h} – ten činí 85 dB, hygienický limit ustáleného a proměnného hluku pro pracoviště, na němž je vykonávána práce náročná na pozornost a soustředění, a dále pro pracoviště určené pro tvůrčí práci L_{Aeq8h} – ten činí 50 dB a hygienický limit ustáleného a proměnného hluku pro pracoviště ve stavebních pro výrobu a skladování, kde hluk nevzniká pracovními činnostmi vykonávanými na těchto pracovištích, ale je způsobován větracím nebo vytápěcím zařízením těchto pracovišť vyjádřený ekvivalentní hladinou akustického tlaku L_{AeqT} – ten činí 70 dB.

Bezpečnostní přestávka se uplatní tehdy, pokud je práce vykonávána v expozici hluku překračujícímu přípustný expoziční limit. První přestávka v trvání nejméně 15 minut se zařazuje nejpozději po 2 hodinách od započetí výkonu práce. Následné přestávky v trvání nejméně 10 minut se zařazují nejpozději po dalších 2 hodinách od ukončení předchozí přestávky. Poslední přestávka v trvání nejméně 10 minut se zařazuje nejpozději 1 hodinu před ukončením směny. Po dobu bezpečnostních přestávek nesmí být zaměstnanec exponován hluku překračujícímu přípustný expoziční limit.

Dne 19. 10. 2018

Ing. Magda Mezírková
oddělení pracovního lékařství a fyziologie práce

Zdroje:

Celostátní registr kategorizace prací
<https://www.celostnimediceina.cz>
<https://www.bozpinfo.cz>
<https://www.szu.cz>

Obrázky:

www.google.cz/obrazky